

OTOMAR DVOŘÁK

ČS

BŮH S TANČÍCÍMI ÚSTY

OTOMAR DVOŘÁK

BŮH
S TANČÍCÍMI
ÚSTY

OTOMAR DVOŘÁK

BŮH
S TANČÍCÍMI
ÚSTY

Mé poděkování patří panu Jaroslavu Marešovi, kryptozoologovi a cestovateli, jenž mě k těmto povídkám inspiroval svým vyprávěním o domorodých mýtech, pralesních démonech, šamanských rituálech a podivných pravěkých tvorech, dodnes přežívajících v zapadlých koutech světa.

Otomar Dvořák

Copyright © Otomar Dvořák, 2017

Editor © Josef Pepson Snětivý, 2017

Illustrations © Jiří Houska, 2017

Cover & Layout © Nakladatelství ČAS, Alena Šulcová, 2017

© Nakladatelství ČAS, www.nakladatelstvicas.cz, 2017

ISBN 978-80-7475-190-5

HORA DÉMONŮ

Dívám se na zvláštní těžítko na svém psacím stole. Je to černý, sklovitě lesklý kámen, jehož hrbolatý povrch vytváří podobu vykulené dětské tvářičky. Hledí mi strnule do očí, jako by mi chtěl něco naléhavého připomenout.

Případ profesora Machulského, který před třiceti lety vzrušoval světovou veřejnost, je stále považován za neobjasněný. Jen já, jeho žák, kterému pan profesor při svých přednáškách nevěnoval o nic více pozornosti než ostatním, mám klíč k tajemství jeho tragického osudu. Vím, že profesor Machulský je mrtev. A právě tak vím, že profesor Machulský stále žije. Tam, na strašlivé Hoře démonů, jsem mu pohlédl do tváře. Byl to sen, nebo skutečnost? Dotkl jsem se skutečně nejhlubších tajemství vzniku života? Uvěří mi někdo? Nebudu považován jen za blázna a mystifikátora? Povím vám svůj příběh, a posuďte sami...

Píseň Malé smrti

Zastavil jsem se na okraji skály, spadající kolmo do jezera, ohromen fantastickou přírodní scenerií, která se přede mnou tak nečekaně otevřela. Rudý kotouč zapadajícího slunce planul jako obří oheň na bělostných vrcholcích And a jeho obraz se tříštil v hladině hluboko pod mýma nohama na stovky a tisíce malých, měňavých záblesků.

„Pivícen vyvrhl krev,“ řekl můj průvodce – a podivná tíseň v jeho hlase mě překvapila. Obrátil jsem se k němu a pátravě pozoroval jeho ostře řezaný profil s pevně a jaksi křečovitě semknutými rty. Ne, Namunkur rozhodně nebyl bázlivý a svůj nůž se širokou čepelí, zakoupený nedávno ve městě, na který si vydělal při sezónních pracích, považoval za dostatečnou zbraň i proti horskému lvu – pumě. Patřil k hrdým Araukánům, ke kmeni Mapuche. Vysloveno či napsáno „Mapučé“ to zní a vypadá skoro dětsky, avšak znamená to Lidé země. Nebylo snadné získat si jeho důvěru a mohl jsem si blahopřát, že se uvolil dělat mi při mém návratu do hor průvodce.

„O čem to mluvíš?“ zeptal jsem se ho.

Namunkur sebou trhl a pak se ulehčeně usmál, jako by se probral z nějakého tísnivého snu.

„Nic... nic... jen jsem si vzpomněl na jednu starou pohádku,“ a ukázal palcem na podivně rozeklaný kužel vyhaslé sopky, zrcadlící se v jezeře. „Trompul, hrbatá hora. Moc ošklivé místo. Pojď, vinko! Není dobré stát dlouho nad jezerem, když se v něm převaluje krev.“

Odvrátil se a odcházel sotva znatelnou stezkou v hustém porostu trnitých keřů. Znal už jsem ho natolik, že jsem věděl, že jakékoliv naléhání, aby podrobněji vysvětlil svá slova, by bylo marné. Araukáni jsou svérázní a tvrdohlaví – a svá tajemství neradi svěřují cizincům. Nezbyvalo mi tedy nic jiného, než ho následovat, ačkoliv bych se velice rád ještě chvíli opájel nádherným výhledem.

Sestupovali jsme do hluboké strže, vymleté jarními přívaly, a nořili se přitom do stále houstnoucí tmy jako do nějaké bezedné studny. I narudlý odlesk na proužku volného nebe pomalu pohasínal; všiml jsem si, že se tam vynořila první hvězda. Její blikavý svit měl zelený nádech.

Pocítoval jsem horečnaté vzrušení. Šachová partie, kdy mě v každém okamžiku mohl prozradit neopatrný tah, byla už úspěšně za mnou. Prošel jsem martyriem zdoluhavého jednání na úřadech, úplatků, přímluv vlivných osobností, chvílemi jsem už přestá-

val doufat, že mi bude povolen vstup na území, které se jen zvolna vzpamatovává z hrůz občanské války. Ale teď jsem se blížil k cíli.

Namunkur očividně spěchal. Vrhá přitom ostrážitě pohledy vlevo i vpravo, občas se dokonce ohlížel, ale jeho oči mě přitom nevnímaly; díval se skrze mne někam na cestu, která zůstala za námi. Jako kdyby měl strach, aby někdo nešel v našich stopách. A to srazilo mé nadšení takřka na bod mrazu; věděl jsem, že indián se nikdy nechová bezdůvodně, obzvlášť ne v rodných horách, kde zná takřka každý kámen. Obává se snad zbytků ozbrojených band, které si opatřují živobytí přepadáním pocestných? Tuhle myšlenku jsem ihned zavrhl; bandy se spíše drží frekventovaných silnic dole v údolí. Tady by musely být s indiány zadobře, pokud by od nich chtěly získat alespoň trochu brambor, kukuřice... a spolehlivý úkryt. Araukány totiž není radno dráždit. Ale možná jen nastává hodina, kdy puma obvykle vychází na lov – a někde poblíž, ve skalní rozsedlině, může mít doupě, o kterém Namunkur dobře ví.

Tohle vysvětlení mi připadlo jako nejpravděpodobnější. Škoda, že jsem si s sebou nesměl vzít střelnou zbraň; těžko bych ji pronesl četnými vojenskými kontrolami. I pouhé podezření, že jsem partyzánem, by stačilo k zastřelení na místě. Bez soudu a bez jakéhokoliv ověřování faktů.

Ulevilo se mi, když jsem zjistil, že stěny rokle se před námi začínají rozestupovat a otvírají se do mísovitého údolí, jehož travnaté dno šikmo stoupá k úpatí hor. Nad útesem se ostýchavě vynořila bledá tvář Kuyén, bohyně Měsíce, která se podle staré indiánské pověsti skrývá před svým zlým mužem Sluncem. V neskutečném stříbrném chvění se rozplývaly všechny proporce: vzdálené se najednou zdálo být blízké, a blízké mizelo v nenávratnu. Na stránkách jsem rozeznával černé linie teras s políčky a kdesi docela nahoře blikal červený bod. Vánek k nám donesl temné zvolání, které znělo jako „húm – húm“. Namunkur se zastavil.

„Kamáň vstupuje do Malé smrti,“ řekl. „Lidé potřebují věštbu. Kéž jsou bohové nakloněni jejich budoucímu času.“

Pak vykročil k tomu vzdálenému, planoucímu ohni. Tušil jsem, co se tam odehrává – prastará slavnost, při níž se kamáň, vznešený obětník, uvádí do deliria kvašeným, opojným nápojem. V tomto stavu, zvaném Malá smrt, se setká s božstvy a bude se snažit vyzvědět jejich vůli. Obřady jsou tajné (vždyť Araukáni jsou formálně křesťany) a žádný běloch se jich ještě nezúčastnil. Měl bych mimořádné štěstí, kdyby se mi podařilo...

Nestačil jsem to domyslet, neboť Namunkur vzápětí strnul jako socha s nohou nakročenou. Na-

chýlen dopředu, jako by se celý proměnil v jediné naslouchající ucho. Chtěl jsem se zeptat, co se děje, ale dřív, než jsem stačil promluvit, přitiskla se jeho široká dlaň pevně na má ústa. Zalapal jsem po dechu. Namunkur výstražně zasykl. Co slyší? Vzdálený zpěv od planoucího ohně určitě není tím, co by ho mohlo znepokojovat. Něco jiného? Zavřel jsem oči, abych se lépe soustředil – a pak jsem to zachytil také. Někde docela blízko nás se ozval jemný vysoký tón, znějící jako útržek flétnové melodie. Takové zalykavé pískání.

Když jsem oči opět otevřel, byla těsně přede mnou Namunkurova tvář, v měsíčním světle neskutečně bílá a ztuhlá jako obličej nebožtíka. V koutcích mu cukalo. Viděl jsem, jak pomalu vsunuje ruku pod pončo a v sevřené pěsti vytahuje váček, zavěšený na šňůrce kolem krku. Kožený váček s mocným amuletem. Svírá ten amulet a prsty se mu třesou, jako by jím cloumala zimnice. Co se děje? Namunkurův strach na mě padal a ochromoval mě.

Pak se ve stráni nad námi něco pohnulo; nějaký stín se přehoupl přes hranu terasy, nějaká pára zastřela na okamžik tvář Měsíce a země pod nohama se nám probudila. Ten záchvěv rozkomíhal stezku a vyvolal ve mně pocit mrazivé závratí. Zemětřesení, uvědomil jsem si. Než jsem však mohl jakkoliv reagovat, bylo po všem.

Odněkud z nesmírné dálky – či hloubky? – k nám dolehlo dunivé zaburácení. Namunkur se pomalu napřimoval, pustil amulet zpátky pod pončo a zhluboka si vydechl.

„Měli jsme štěstí, vinko,“ řekl tiše, „pták Fyryfývé, vyslanec Pána Země, nás varoval. Ještě nikdy jsme nebyli tak blízko smrti!“

Stránka z deníku profesora Machulského

27. 3. 1976 – Porada na vedení IGA. Přítomen jakýsi Werner, slizce zdvořilý chlapík. Svůj kufřík otvíral pomocí složitého kódu; musel jsem potlačovat smích, protože mi připomínal tajného agenta 007, jak si ho představuje moje dvanáctiletá vnučka. Jenže to není žádná legrace. Brian mě diskrétně upozornil, že mnohem důležitější osobou je starší pán, který si v rohu poklidně nacípával dýmku a vypadal jako farmář na penzi. Právě on prý má zatraceně dlouhé prsty. Šeptá se o jeho vazbách na CIA a Pentagon. „Farmář“ se při mé odborné přednášce tvářil nezúčastněně, ale tužil jsem, že velmi pozorně naslouchá. Vsadil bych se, že si mě nahrával.

Pokusil jsem se mluvit názorně a populárně. Ukázal jsem jim na mapě místa, kde hlubinné magma, vytlačované na sebe nasouvajícími litosférickými deskami, vynáší až k zemskému povrchu spousty prvků, které jsou v běžné přírodě vzácné. Pokud se nám podaří navrtat vhodný bod, pak vyrovnávání vnějších a vnitřních tlaků způsobí, že vzácné nerosty a kovy, obzvlášť žádané pro kosmické a vojenské technologie, budou samovolně vytlačovány do těžního místa, asi tak, jako zubní pasta z tuby. Většina vhodných míst leží, bohužel, na dně oceánů. Jedno jediné se nachází na pevnině, v jihoamerických Andách, poblíž jezera Lakaru.

„Agent 007“ prohlásil, že nemůže ručit za naši bezpečnost. V oblasti, kde chceme začít s výzkumem, právě došlo k pokusu o vojenský převrat, levicoví extremisté tam vedou partyzánskou válku proti diktátorskému režimu. „Farmář“ ho zarazil jediným nenápadným pohybem ruky. Zabafal z dýmky a pak řekl: „Zařídíme to. Ta věc nás zajímá.“

Brian mi blahopřál. Nevím, jestli je k čemu blahopřát. Připadám si jako podvodník. Kdyby tak tušili, že celý problém těžby vzácných kovů je pro mne okrajovou a bezvýznamnou záležitostí! Že jediné, co mě doopravdy zajímá, je voda, pravěká voda!

Prázdná země

Na horní konec údolí jsme dorazili za úsvitu. Podivně šedá předjitřní hodina, v níž mlhy na obzoru splývaly s dýmem podřimujících sopek, zalehla svým tísnivým tichem i trosky podlouhlého kamenného domu na skalní plošině. Došková střecha byla na několika místech prolomena, uvnitř dvou velkých místností rostla rezavá tráva, které se tady říká „liščí ocas“. Nikde ani človíčka. Jen před vchodem ještě řezavěly v hromadě popela poslední oharky hranice – jediný hmatatelný důkaz, že noční zpěv nebyl pouhým přeludem.

„Kam odešli obyvatelé? A kdo tu konal obřad?“ ptal jsem se, ale nedočkal jsem se odpovědi.

Namunkur se zastavil na okraji plošiny a zamyšleně hleděl do údolí. Smutným pohledem klouzal po terasách políček, zarůstajících trnitými keři a bodlinatými listy agáve.

„Proč odešli před sklizní? Proč a kam?“ naléhal jsem.

Podíval se na mne jako na nějaký obtížný hmyz. Pohrdal každým vinkem (to je v mapučtině výraz pro bělocha), a nebyt doporučení od jednoho pracovní-

ka národopisného institutu, který byl mapučského původu a jakýmsi vzdáleným Namunkurovým bratrancem, asi by se se mnou vůbec nezdržoval. Pak mi řekl tónem, jakým mluvíáme s malými dětmi:

„Snad odešli přes vodu, na druhou stranu jezera. Pivičén přes vodu nemůže.“

„Kdo je to Pivičén?“

„Tíše! Ne tak nahlas, nebo ho přivoláš! Nemluv o něm raději. A hlavně ne na tomhle místě!“

V tu chvíli za našimi zády zachrastily uvolněné kaménky. Namunkur se bleskurychle otočil a v ruce se mu zableskl nůž.

„Schovej tu kudličku, indiáne!“ ozval se posměšný hlas a ze svahu za polozřícenou zdí seskákalo přes tučet vojáků v zelených přilbách s bílým pruhem. Vojská policie. Obstoupili nás s namířenými samopaly. Už jsem dobře věděl, co se při takových setkáních sluší a patří, a tak jsem bez váhání zdvihl ruce nad hlavu. Namunkur něco nevrle zabručel a s naprostým klidem zasunul nůž zpátky do pochvy.

„Převádíš uprchlíky, co?“ vyjel na něj arogantní mladík s velitelskými prýmky a přistoupil blíž, aby mu pěstí připomenul pravidla slušného chování.

„Moment, pánové,“ zarazil jsem ho. „Když sáhnete do mé levé náprsní kapsy, najdete tam povolení ke vstupu podepsané novým guvernérem oblasti, můj pas a potvrzení, že tu vykonávám národopisný

výzkum. Tenhle domorodec mi byl přidělen jako průvodce.“

Velitel mě napřed prohmatal, jestli nemám nějakou zbraň, pak nedůvěřivě zalovil v určené kapse, dlouho a soustředěně studoval všechny nalezené dokumenty. Přečetl si i místopřísežné prohlášení, že vstupuji do oblasti na vlastní nebezpečí, a dokonce i průkaz o povinném očkování proti tyfu a choleře.

„Mno, dobře,“ zavrčel nakonec, zklamán, že se mu nepodařilo dopadnout maskovaného partyzána. „Nevíte náhodou, kde bysme našli ten spolek, co tu v noci tolik povykoval?“

„I mě by to zajímalo,“ řekl jsem. „Zamířili jsme sem právě proto, že jsme ve tmě zahlédli světlo ohně.“

Velitel pokýval a přitom významně převracel v prstech krabičku cigaret, kterou také našel v mé kapse. „Nikoho jste tady nezastihli?“

„Nezastihli, bohužel,“ přisvědčil jsem a pak, abych dal výsledku příznivější směr, jsem dodal: „Zakuřte si, pane majore. Dejte i svým chlapcům.“

Mladík se polichoceně usmál.

„Zatím jen poručík, pane.“

Dychtivě roztrhl krabičku a rozdál její obsah mlsně přihlížejícím vojákům. Zapálil si a s chutí vtáhl kouř.

„Mizerná služba, pane. Připadám si někdy, jako bych hledal jehlu v kupce sena. Jestli vám můžu ra-

dit: odejděte z těchto končin. Je to tu nebezpečný a bude ještě nějaký čas trvat, než i tady v horách náš generál Spinoza prosadí civilizaci a pořádek.“

Vojáci dokouřili, zahučeli sborově jakýsi pozdrav a pustili se dál, svahelem dolů, zpocení ve své těžké výstroji a otrávení z nekonečného putování.

Namunkur za nimi hleděl s neproniknutelným výrazem. Pak mi mlčky pokynul, abych ho následoval. Po terase nejbližšího políčka jsme vystoupili šikmo vzhůru až k vrcholu kopce. Po překonání hřebene se nám otevřel překvapivý výhled – stáli jsme opět nad jezerem. Připomínalo teď obrovskou krůpěj rtuti, chvělo se v jitřním slunci a jen jeho rozervané břehy držely dosud ve svých puklinách temnotu a vydechovaly šedé páry. V závratné výšce pod bleděmodrou oblohou pomalu a majestátně kroužil osamělý kondor.

Namunkur pokývl k protějšímu břehu.

„Tam najdeme můj lid. Odešli do bezpečí.“

„Před vojáky?“

„Kdo by se bál vojáků?“ řekl Namunkur a rty mu stáhl pohrdlivý úsměšek. „Uprchli před démony. Hora Trompul se otevírá.“

Oficiální dopis předaný ministerstvu zahraničních věcí USA mimořádným zplnomocněncem prozatímní vlády v... (konkrétní údaje a jména nepovoleny ke zveřejnění).

K vašemu dotazu musíme s politováním oznámit, že zohavená těla profesora Ondřeje Machulského a jeho dvou spolupracovníků (Louise Pauwelse a Briana Stableforda) byla nalezena v troskách horského úkrytu vzbouřenců, poté, co byl bombardován a dobyt našimi jednotkami. Nejsme schopni objasnit, jestli tam byli členové expedice drženi jako rukojmí, nebo tam nešťastnou náhodou právě v tu dobu našli útočiště. Generální štáb ani prozatímní vláda nenesou za jejich osud žádnou zodpovědnost, protože pan profesor byl několikrát důrazně upozorněn na rizika, která na sebe bere, když vstupuje na povstalecké území.